

TRIBUNAL GĦAL TALBIET ZGĦAR

GUDIKATUR

DR JEAN PAUL GRECH LL.D.

B.A., LL.D, M.Juris. (INT. LAW), Adv. Trib. Eccl. Melit

Seduta ta' nhar l-Ħamis, 13 ta' Lulju 2023

Kawza Numru: 22/2019 (JPG)

**Daniel Mercieca
(K.I. 15469G)**

vs

**Dogalex 80 Company Limited
(C30301)**

- **Preliminari**

It-Tribunal

Ra l-avviz tal-attur ipprezentat fit-22 ta' Lulju 2019 fejn ippremetta : -

"Illi s-socjeta' konvenuta tiggstixxi r-restaurant bl-isem 'il-Panzier', fi Triq il-Karita', Rabat, Ghawdex;

Illi l-attur kien jissupplixxi xoghol u prodotti tal-inbid lis-socjeta' konvenuta;

Illi s-socjeta' konvenuta fadlilha tiehu l-ammont ta' elf, sitt mija u disgha u erbghin Euro u sebgha u erbghin centezmu (€1,649.47) rapprezentanti xoghol kkonsenjat lis-socjeta' konvenuta, liema ammont huwa bilanc minn ammont akbar;

Illi minkejja li l-attur interpella lis-socjeta' konvenuta sabiex thallas dan l-ammont, anke permezz tal-Ittra Ufficjali ai termini tal-Art. 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta Nru. 70/2019 hija baqghet indempjenti u ma hallsitx;

Illi ghalhekk kellha ssir din it-talba;

Illi tghid ghaliex is-socjeta' konvenuta m'ghandhiex thallas lill-attur is-somma ta' elf, sitt mija u disgha u erbghin Euro u sebgha u erbghin centezmu (€1,649.47) rapprezentanti provvista ta' l-inbid lokali li gie kkonsenjat lis-socjeta' konvenuta fuq struzzjonijiet taghha stess, u dan oltre l-imghaxijiet relattivi sad-data tal-effettiv pagament.

Bl-ispejjez inkluz dawk l-ittra legali tal-24 ta' Mejju, 2019 u tal-Ittra Ufficjali 166A Nru. 70/2019 kontra is-socjeta' intimata li minn issa hija ingunta in subbizzjoni."

Ra r-risposta tas-socjeta' konvenuta prezentanta fis-sittax (16) ta' Settembru 2020 fejn hija eccepiet li:

"Illi preliminarjament t-talbiet attrici huma preskritti bid-dekors ta' sena u nofs u dana a tenur tal-Artikolu 2148 tal-Kodici Civili.

Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici fil-konfront tal-esponenti huma totalment nfundati fid-dritt u fil-fatt u dana stante li ma huwa dovut ebda ammont lill-attur;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt."

Ra l-atti kollha tal-process;

Ra s-sentenza tal-għaxra (10) ta' Jannar 2023 fejn dan it-Tribunal caħad l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjeta intimata;

Ra x-xhieda kollha prodotti mill-partijiet kif wkoll sema t-trattazzjoni finali tal-legali tal-partijiet fuq il-mertu;

Ikkunsidra:

- **Sintezi tax-Xhieda Miġbura**

L-attur **Daniel Mercieca** xehed permezz tal-affidavit. Huwa beda biex qal li huwa jopera fil-qasma tal-inbid taħt it-*trade name* Bacchus Winery u li hu jissupplixxi inbid u prodotti relatati lil numru ta' stabbilimenti u ristoranti kemm f'Malta u Għawdex. Fosthom kien jissupplixxi l-inbid lill-Panzier Restaurant operat minn Valentino Valenti f'isem il-kumpanija Dogalex 80 Company Limited. Il-prodotti kienu jitwasslu l-ħanut minn Mercieca personalment jew inkella minn impjegati ta' Mercieca stess. Kull darba li kien ikun hemm delivery, kienet tinħareġ *invoice* bil-prodotti kollha li kienu jkunu qegħdin jitwasslu u fuq l-istess invoice kien wkoll jiġi miktub l-ammont ta' fliexken li kienu jkun qegħdin jiġu ritornati. Ta' dawn il-fliexken kien jingħata kreditu li kien jitnaqqas mill-ammont tal-*invoice*.

Ix-xhud kompli jgħid li fl-2014 il-kumpanija intimata ma baqgħetx tagħmel ordnijiet mingħand l-attur. Hija pero naqset li tħallas il-bilanc ta' € 1,649.74 li kien għadu dovut lilu.

In kontro-eżami ix-xhud indika li l-*invoices* preżentati minnu kienu l-*invoices* li kienu pendenti u li Valenti għan-nom tas-socjeta intimata kien dejjem jgħid li kien se jħallashom. Ix-xhud kompli jgħid li kull darba li kien jitolbu l-ħlas Valenti kien dejjem iġiblu xi skuża jew oħra biex itawwal iż-żmien tal-pagament. Hu min-naħa tiegħu kien jissaportih fi sforz sabiex jiġbor flusu. Mistoqsi jekk kienx hemm aktar fornituri fis-snin li għalihom jirreferu l-*invoices* esebiti, ix-xhud wieġeb li ma kienx jiftakar bl-ammont imma kellu kollox fil-file. Insista li dak li ipprezenta kienu l-*invoices* li kienu għadhom dovuti. Sostna wkoll li darba minnhom Valenti qallu biex jaqtagħalu nofs l-ammont biex iħallsu. Izda Mercieca kien insista miegħu li ried iħallas l-ammont kollu.

Mistoqsi għalfejn ma kienx jiġi indikat fuq id-dokument jekk id-dokument tal-kunsinna ikunx *cash sale* jew *invoice*, ix-xhud insista li għalih f'kaz li ma jkunx qed

isir il-ħlas dak il-ħin, dak li kien importanti kien li jkun hemm il-firma tal-persuna li tkun rceviet ix-xogħol. Meta mistoqsi kif baqa' jagħti x-xogħol lis-socjeta intimata meta din ma kinitx qed tħallsu, ix-xhud wieġeb li kien hemm *invoices* li kienu qegħdin jithallsu. Jgħid li Valenti kien jipprova jħawwad u jfixkel għaliex ġieli kien jeħodlu x-xogħol u Valenti jħallas l-*invoice* l-aktar ricenti u l-antika jħalliha u ma jaqtagħhiex. Ġieli kien hemm każijiet fejn kien jaqbad u jagħmel pagament akkont. Ix-xhud ċaħad wkoll li kien gabar xi inbid ħażin mingħand is-socjeta intimata. Saħansitra fuq talba tas-socjeta intimata kien għamel l-logo tal-ħanut tas-socjeta intimata għal mal-fliexken tal-inbid li kien jagħtiha. Għalhekk prattikament is-socjeta intimata kellha l-inbid riżervat għaliha.

Valentino Valenti xehed li huwa ma kienx qed jikkontesta l-*invoices* li ġew preżentati mill-attur. Huwa pero qal li ma kellux iħallas ta' dawn l-*invoices* għaliex dawn l-*invoices* kienu tħallsu kollha. Konferma ta' dan kien il-fatt li Mercieca kompli jagħtih ix-xogħol. Sostna li ma kienx jagħmel sens li Mercieca kompli jfornieh bix-xogħol meta fl-istess ħin il-kumpanija ma kinitx qed tħallas lil Mercieca tal-inbid li huwa kien qiegħed jgħaddilha. Ix-xhud kompli jgħid li l-kumpanija kienet tħallas kull darba li kienet tircievi x-xogħol. Il-kumpanija ma kinitx ħallset biss l-aħħar konsenja tal-inbid li kienet saret peress li Valenti sostna li dan l-inbid li kien rċieva ma kienx tajjeb u kien irritornah lura.

- **Kunsiderazzjoni Legali u Fattwali**

A. L-Eccezzjoni tal-Pagament

Jibda biex jingħad li Valentino Valenti għan-nom tas-socjeta intimata mhux qed jikkontesta l-*invoices* li ġew esebiti mill-attur. Infatti fix-xhieda tiegħu tal-ewwel (1) ta' Frar 2023, Valenti jistqarr bl-aktar mod car u skjett li huwa qatt ma kien ikkontesta l-*invoices* li ippreżenta l-attur għar-raġuni li l-fornituri indikati fl-istess *invoices* vera kienu saru lis-socjeta intimata. Is-socjeta intimata qegħda togġezzjona li tħallas dawn l-*invoices* għal żewġ raġunijiet: (a) li l-*invoices* kollha b'eccezzjoni tal-aħħar waħda kienu tħallsu; (b) u li l-aħħar *invoice* ma tħallsitx għaliex l-inbid li kien gie fornit ma kienx tajjeb u kien gie ritornat lura.

Il-Qrati tagħna dejjem irritenew li l-piż tal-prova tal-pagament hu fuq id-debitur li jallegah. Tali prova tista' issir b'kull mezz. Il-produzzjoni tal-ircevuta mhijiex indispensabbli u jistgħu jiġabu provi konvincenti oħra li jikkonfermaw li sar il-

pagament.¹ F'każ pero li jkun hemm dubju li l-Qrati tagħna ikkwalifikawh bħala “raġjonevoli”, tali dubju għandu jmur favur il-konvenut stante li l-piż tal-prova jibqa’ fuq l-attur. Dan ifisser għalhekk li mhux kull dubju jista’ jwassal sabiex it-talba tal-attur tiġi riġettata. Jeħtieġ li jkun hemm element qawwi ta’ verosimiljanza jew kredibbilita fil-verżjoni mogħtija mill-konvenut biex jiġi generat dan id-dubju li imbagħad iwassal sabiex il-konvenut jiġi meħlus mit-talbiet tal-attur.

Minn eżami tal-atti processwali, it-Tribunal jislet is-segwenti fatti:

- (a) L-attur jidher li kien organizzat sew fil-mod ta’ kif imexxi l-intrapriża tiegħu b’mod partikolari l-mod ta’ kif huwa kien jagħmel il-kunsinni tal-inbid lill-klijenti tiegħu. Fil-każ tas-soċjeta intimata, jirriżulta li huwa kien jipprepara l-*invoice* relattiva bl-ammont ta’ fliexken li huwa kien ikun sejjer jikkunsinna u mal-kunsinna kien jnaqqas wkoll l-valur tal-fliexken li kienu jiġu ritornati lilu. *Invoices* li kienu jiġu imħallsa kienet tinkiteb fuqhom il-kelma “paid” biex b’hekk ikun hemm notament li dik l-*invoice* giet saldata²;
- (b) L-attur fuq talba tas-soċjeta intimata stess esebixxa wkoll *customer activity summary* li tindika r-relazzjoni professjonali li huwa kellu mas-soċjeta intimata u li turi l-kunsinni li saru matul is-snin li damet għaddejja r-relazzjoni kummerċjali ta’ bejniethom;
- (c) L-attur ippreżenta wkoll lista tal-*invoices* li għadhom dovuti. X’hin wieħed jgħodd dawn l-*invoices* u jnaqqas l-ammont akkont li kien tħallas mis-soċjeta intimata, isib li dan iwassal għall-ammont reklamat f’dawn il-proceduri;
- (d) Min-naħa l-oħra Valentino Valenti għalkemm jistqarr li s-soċjeta intimata tħallset l-*invoices* kollha b’eċċezzjoni tal-aħħar waħda, ma għab l-ebda prova li isostni l-posizzjoni tiegħu tal-pagament. L-uniku argument li jgħib huwa li ma jagħmilx sens li l-attur baqa’ jagħti l-prodotti jekk is-soċjeta intimata ma kinitx qegħda tħallas.

---

¹ Ara sentenza fl-ismijiet **Maltacom plc vs Kurt Galea Pace** deċiża mill-Qorti tal-Appell Civili (Sede Inferjuri) fis-19 ta’ Mejju 2004 u oħra fl-ismijiet **Avv. John Buttigieg noe -vs- Joseph Portelli noe**, Appell Kummerċjali, deċiża fis-26 ta’ Jannar 1976.

² Ara f’dan is-sens Dokumenti DM 2 sa DM 5.

It-Tribunal iqis li r-raġuni mogħtija mir-rappreżentant tas-socjeta intimata li l-ammont reklamat mill-attur għandu jitqies li huwa imħallas għaliex l-attur kompli jforni lis-socjeta intimata bil-merkanzija ma jistax tingħata piż. Minn eżami tal-*customer activity summary* (esebita bħala Dokument DM 1) ma jidhirx li s-socjeta intimata kienet tħallas ta' kull kunsinna li kienet issirilha. Infatti jidher li hija kienet iġġemma numru ta' *invoices* qabel tagħmel pagament. Ma kienx il-każ li s-socjeta intimata kienet tħallas mill-ewwel kull kunsinna li kienet issirilha. Iżda kienet tħalli ammont ta' żmien jgħaddi qabel tagħmel il-ħlas dovut. Jirrizulta wkoll li kien hemm okkażżjonijiet fejn kien sar wkoll pagament akkont biex joqtol parti mill-ammont li kien sar dovut. Li kieku kien hemm certa regolarita fil-mod ta' kif is-socjeta intimata kienet tagħmel il-ħlas, wieħed forsi seta' jasal biex jaċċetta t-teżi tas-socjeta intimata li l-*invoices* kienu tħallsu għax hekk kien soltu li jsir. Pero ma jirrizultax li kien hemm din ir-regolarita fil-pagamenti da parti tas-socjeta intimata.

It-Tribunal jinnota wkoll li s-socjeta intimata u r-rappreżentant tagħha huma nies tan-negozju u allura isibha diffiċli biex jemmen kif dawn ma żammew l-ebda forma ta' rendikont tal-ħlasijiet li kienu jagħmlu; jew inkella – kif jallegaw fit-trattazzjoni finali – li qerdu d-dokumenti kollha relattivi għan-negozju u għall-ħlasijiet li saru lil terzi għax sempliċiment għadda ż-żmien. Għat-Tribunal ix-xenarju li qed tpingi s-socjeta intimata huwa inverosimili. Is-socjeta intimata lanqas ipprezentat provi oħra biex b'xi mod tpatti għall-fatt li hija ma kellhiex dokumenti in sostenn tal-posizzjoni tagħha. L-inqas li setgħet tagħmel is-socjeta attriċi biex isostni t-teżi tagħha huwa li hija tressaq lill-ħaddiema li kienu jaħdmu magħha biex dawn jitfgħu dawl fuq kif kienet ir-relazzjoni kummerċjali bejn il-kontendenti u x'kien normalment isir u kif kienu jsiru l-kunsinni tal-inbid. Dan għaliex irrizulta mill-provi li ħaddiema tas-socjeta intimata ġieli iffirmaw għall-kunsinni tal-inbid huma.

Fid-dawl ta' dan kollu u tenut kont tal-mod kif l-attur ipprezenta u sostna l-każ tiegħu, dan it-Tribunal huwa aktar propens li jattribwixxi kredibbilta lill-verżjoni tal-attur li l-*invoices* preżentati minnu baqgħu ma tħallsux mis-socjeta intimata. Per konsegwenza għalhekk it-Tribunal qed jeskludi l-verżjoni tas-socjeta intimata li hija kienet tħallset l-*invoices* li qegħdin jiġu reklamati mill-attur. Is-socjeta intimata wkoll lanqas biss ikkontestat dak li qal l-attur in kontro-eżami meta f'okkażżjoni minnhom (u dan qabel ma kienu bdew il-proċeduri odjerni) l-attur mar jerga' jitlob lid-dirigent tas-socjeta intimata biex iħallas il-bilanċ li kien

għadu dovut u dan offrielu biex iħallas biss in-nofs u l-kapitolu ta' bejniethom jingħalaq. Għat-Tribunal għalhekk dawn l-*invoices* li l-attur qed jitlob il-ħlas tagħhom għadhom dovuti u jridu jitħallsu.

B. Inbid li ma kienx tajjeb

Għar-rigward l-allegazzjoni tas-socjeta intimata li fir-rigward tal-aħħar *invoice* din ma tħallsix għaliex l-inbid kien ġie ritornat lill-attur għaliex ma kienx tajjeb, it-Tribunal jinnota li s-socjeta intimata ma gābet l-ebda prova f'dan is-sens. Huwa inverosimili li s-socjeta intimata rritornat l-inbid u fl-istess ħin ma żammet l-ebda forma ta' rendikont jew dokumentazzjoni li b'xi mod tikkonferma li dan l-inbid ġie ritornat. Jekk is-socjeta intimata ma kellhiex għalfejn iżzomm rendikont tal-*invoices* l-oħra għax dawn kienu ġew imħallsa, tal-anqas żgur li ta' din kellha iżomm nota sew biex tkun żgura li l-attur ma jitlobhiex il-ħlas ta' din l-*invoice* u din l-istess *invoice* tiġi kanċellata kompletament. Ma jistax jkun li kien jinżamm rendikont tal-fliexken vojta li kienu jiġu ritornati ma' kull kunsinna u imbagħad ma inżamm l-ebda rendikont ta' ritorn ta' kunsinna inbid sħiħa bil-fliexken b'kollox. It-Tribunal għalhekk hu aktar propens li jqis din ir-raġuni bħala sempliċi skuża biex is-socjeta intimata tipprova tevita milli tħallas dak li kien dovut minnha lill-attur. It-Tribunal għalhekk iqis li din l-*invoice* wkoll trid titħallas mis-socjeta intimata lill-attur.

C. Interessi u Spejjeż Legali

Għar-rigward l-interessi, m'għandu jkun hemm l-ebda dubju li r-relazzjoni ta' bejn l-attur u s-socjeta intimata kienet waħda ta' natura kummerċjali. Is-socjeta intimata kienet qed tiġġestixxi ristoranti li minnu kienet isservi lid-diversi klijenti tagħha. Jidher wkoll li kienet anke tħaddem nies oħra biex jgħinuha fil-ġestjoni tan-negozju tagħha. Għalhekk l-interessi għandhom jiġu komputati fuq l-ammont indikat fuq kull *invoice* li għadha ma tħallsix u dan mid-data tal-*invoice* rispettiva sad-data tal-effettiv pagament. L-ispejjeż tal-kawża wkoll għandha tagħmel tajjeb għalihom is-socjeta intimata għax din l-istanza kienet rikjesta minħabba l-inadempjenza tagħha li hija tonora l-obbligi tagħha.

• Decide

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq espressi u l-kunsiderazzjonijiet hemm magħmula dan it-Tribunal qiegħed jaqta' u jiddeciedi din il-kawża billi filwaqt li

jiċhad l-eċċezzjonijiet rimanenti tas-socjeta intimata (stante li l-ewwel eċċezzjoni kienet ġiet deciża b'sentenza preċedenti), jilqa' t-talbiet kollha tal-attur u jikkundanna lis-socjeta intimata sabiex tħallas lill-attur l-ammont ta' **elf sitt mija u disgħa u erbgħin ewro u sebgħa u erbgħin ċenteżmu (€ 1,649.47)** bl-imgħaxxijiet mid-data ta' kull invoice li għada dovuta sad-data tal-effettiv pagament.³

L-ispejjeż tal-preżenti istanza kif wkoll l-ispejjeż relattivi għall-ittra ufficjali numru 70/2019 għandhom jkunu kollha a karigu tas-socjeta intimata.

(ft)Dr Jean Paul Grech LL.D.
Ġudikatur

(ft)Rebekah Mizzi
Deputat Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

---

³ L-*invoices* li għadhom dovuti huma dawk li ġew preżentati mal-affidavit tal-attur Daniel Mercieca fis-seduta tal-ewwel (1) ta' Frar 2023.